

I

(Akty ustawodawcze)

DYREKTYWY

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2010/64/UE

z dnia 20 października 2010 r.

w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 82 ust. 2 akapit drugi lit. b),

uwzględniając inicjatywę Królestwa Belgii, Republiki Federalnej Niemiec, Republiki Estonii, Królestwa Hiszpanii, Republiki Francuskiej, Republiki Włoskiej, Wielkiego Księstwa Luksemburga, Republiki Węgierskiej, Republiki Austrii, Republiki Portugalskiej, Rumunii, Republiki Finlandii, oraz Królestwa Szwecji⁽¹⁾,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Unia postawiła sobie za cel utrzymanie i rozwój przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Zgodnie z konkluzjami prezydencji z posiedzenia Rady Europejskiej w Tampere w dniach 15 i 16 października 1999 r., a w szczególności z ich pkt 33, zasada wzajemnego uznawania wyroków i innych orzeczeń organów sądowych powinna stać się podstawą współpracy sądowej w sprawach cywilnych i karnych w Unii, ponieważ poprawa wzajemnego uznawania oraz niezbędne zbliżenie przepisów ułatwiłoby współpracę między właściwymi organami oraz sądową ochronę praw jednostki.

⁽¹⁾ Dz.U. C 69 z 18.3.2010, s. 1.

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 16 czerwca 2010 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) i decyzja Rady z dnia 7 października 2010 r.

(2) W dniu 29 listopada 2000 r. Rada, zgodnie z konkluzjami z posiedzenia w Tampere, przyjęła program środków mających na celu wprowadzenie w życie zasady wzajemnego uznawania orzeczeń w sprawach karnych⁽³⁾. We wprowadzeniu do tego programu stwierdza się, że wzajemne uznawanie „ma na celu wzmocnienie współpracy między państwami członkowskimi, ale także zwiększenie ochrony praw jednostki”.

(3) Wdrożenie zasady wzajemnego uznawania orzeczeń w sprawach karnych zakłada, że państwa członkowskie mają wzajemne zaufanie do swoich systemów wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych. Zakres wzajemnego uznawania w znacznym stopniu zależy od szeregu parametrów, w tym mechanizmów mających na celu zagwarantowanie praw podejrzanych lub oskarżonych oraz wspólnych minimalnych standardów niezbędnych dla ułatwienia stosowania zasady wzajemnego uznawania.

(4) Zasada wzajemnego uznawania orzeczeń w sprawach karnych może skutecznie funkcjonować jedynie w duchu zaufania, w którym nie tylko organy sądowe, ale wszyscy uczestnicy procesu karnego uważają orzeczenia organów sądowych innego państwa członkowskiego za równoważne ze swoimi własnymi, co wymaga nie tylko zaufania do tego, że przepisy innego państwa członkowskiego są odpowiednie, ale także zaufania co do ich prawidłowego stosowania.

(5) W art. 6 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (zwanej dalej „EKPC”) oraz w art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”) zapisane jest prawo do rzetelnego procesu sądowego. Artykuł 48 ust. 2 Karty gwarantuje poszanowanie prawa do obrony. Niniejsza dyrektywa nie narusza tych praw i powinna zostać wdrożona odpowiednio.

⁽³⁾ Dz.U. C 12 z 15.1.2001, s. 10.

- (6) Mimo że wszystkie państwa członkowskie są stroną EKPC, z doświadczenia wynika, że sam ten fakt nie zawsze jest gwarancją wystarczającego stopnia zaufania do systemów wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych innych państw członkowskich.
- (7) Zwiększenie wzajemnego zaufania wymaga bardziej spójnego wdrażania praw i gwarancji określonych w art. 6 EKPC. Wymaga ono również – poprzez niniejszą dyrektywę oraz inne środki – dalszego rozwoju w ramach Unii minimalnych standardów określonych w EKPC oraz w Karcie.
- (8) Artykuł 82 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przewiduje możliwość ustanowienia norm minimalnych stosowanych w państwach członkowskich w celu ułatwienia wzajemnego uznawania wyroków i orzeczeń sądowych, jak również współpracy policyjnej i wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych o wymiarze transgranicznym. Artykuł 82 ust. 2 akapit drugi lit. b) odwołuje się do „praw jednostek w postępowaniu karnym” jako jednego z obszarów, w którym można ustanowić normy minimalne.
- (9) Wspólne minimalne zasady powinny doprowadzić do zwiększonego zaufania do systemów wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych wszystkich państw członkowskich, co z kolei powinno doprowadzić do skuteczniejszej współpracy sądowej opartej na wzajemnym zaufaniu. Takie wspólne minimalne zasady powinny być ustanowione w dziedzinie tłumaczeń ustnych i tłumaczeń pisemnych w postępowaniu karnym.
- (10) W dniu 30 listopada 2009 r. Rada przyjęła rezolucję dotyczącą harmonogramu działań mających na celu umocnienie praw procesowych podejrzanych lub oskarżonych w postępowaniach karnych⁽¹⁾. Harmonogram działań zawierał wezwanie do stopniowego przyjmowania środków dotyczących prawa do tłumaczenia pisemnego i ustnego (środek A), prawa do informacji o prawach i informacji o zarzutach (środek B), prawa do porady prawnej i pomocy prawnej (środek C), prawa do kontaktu z krewnymi, pracodawcami i organami konsularnymi (środek D) oraz specjalnych zabezpieczeń dla podejrzanych lub oskarżonych wymagających szczególnego traktowania (środek E).
- (11) W programie sztokholmskim, przyjętym w dniu 10 grudnia 2009 r., Rada Europejska z zadowoleniem przyjęła harmonogram działań i uznała go za część programu sztokholmskiego (pkt 2.4). Rada Europejska podkreśliła niepełny charakter tego harmonogramu, zwracając się do Komisji o zbadanie dalszych kwestii minimalnych praw proceduralnych podejrzanych i oskarżonych, a także o ocenę, czy należy zająć się innymi kwestiami, jak na przykład domniemaniem niewinności, aby wspierać lepszą współpracę w tym obszarze.
- (12) Niniejsza dyrektywa dotyczy środka A harmonogramu działań. Określa ona wspólne minimalne zasady, które mają być stosowane w dziedzinach tłumaczenia pisemnego i tłumaczenia ustnego w postępowaniu karnym, w celu zwiększenia wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi.
- (13) Niniejsza dyrektywa opiera się na wniosku Komisji dotyczącym decyzji ramowej Rady w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym z dnia 8 lipca 2009 r. oraz na wniosku Komisji dotyczącym dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym z dnia 9 marca 2010 r.
- (14) Prawo osób, które nie mówią w języku postępowania karnego lub go nie rozumieją, do tłumaczenia ustnego i do tłumaczenia pisemnego jest zapisane w art. 6 EKPC, zgodnie z jego wykładnią zawartą w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Niniejsza dyrektywa ułatwia stosowanie tego prawa w praktyce. W tym celu niniejsza dyrektywa zmierza do zapewnienia podejrzanym lub oskarżonym prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym, z myślą o zapewnieniu im prawa do rzetelnego procesu sądowego.
- (15) Prawa przewidziane w niniejszej dyrektywie powinny także mieć zastosowanie, jako niezbędne środki towarzyszące, do wykonania europejskiego nakazu aresztowania⁽²⁾ w granicach przewidzianych niniejszą dyrektywą. Wykonujące nakaz państwa członkowskie powinny zapewnić tłumaczenie ustne i tłumaczenie pisemne osobom objętym wnioskiem, które nie mówią w języku postępowania lub go nie rozumieją, a także ponieść koszty tych tłumaczeń.
- (16) W niektórych państwach członkowskich organ inny niż sąd właściwy w sprawach karnych jest uprawniony do nakładania kar w odniesieniu do stosunkowo drobnych przestępstw. Taki przypadek może mieć miejsce, na przykład, w odniesieniu do przestępstw drogowych, które popełniane są na szeroką skalę i które mogą być wykryte w wyniku kontroli ruchu drogowego. W takich sytuacjach nieuzasadnione byłoby wymaganie od właściwego organu zapewnienia wszystkich praw określonych w niniejszej dyrektywie. W przypadku gdy prawo państwa członkowskiego przewiduje nakładanie kar w odniesieniu do drobnych przestępstw przez taki organ, a od nałożenia takiej kary przysługuje prawo do odwołania się do sądu właściwego w sprawach karnych, niniejsza dyrektywa powinna mieć zatem zastosowanie jedynie do postępowania przed sądem w wyniku takiego odwołania.

⁽¹⁾ Dz.U. C 295 z 4.12.2009, s. 1.

⁽²⁾ Decyzja ramowa Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (Dz.U. L 190 z 18.7.2002, s. 1).

- (17) Niniejsza dyrektywa powinna zapewniać darmową i odpowiednią pomoc językową, umożliwiającą podejrzanym lub oskarżonym, którzy nie mówią w języku postępowania karnego lub go nie rozumieją, pełne wykonywanie swojego prawa do obrony oraz gwarantującą rzetelność postępowania.
- (18) Tłumaczenie ustne dla podejrzanych lub oskarżonych powinno być zapewniane niezwłocznie. Jednakże upływ pewnego okresu czasu zanim tłumaczenie ustne zostanie zapewnione nie powinien stanowić naruszenia wymogu niezwłocznego zapewnienia tłumaczenia ustnego, o ile taki okres czasu jest uzasadniony w zaistniałych okolicznościach.
- (19) Kontakty między podejrzanymi lub oskarżonymi a ich obrońcą należy tłumaczyć ustnie zgodnie z niniejszą dyrektywą. Podejrzani lub oskarżeni powinni mieć, między innymi, możliwość przedstawienia swojemu obrońcy swoich wersji wydarzeń, wskazania stwierdzeń, z którymi się nie zgadzają oraz zwrócenia uwagi swojego obrońcy na wszelkie fakty, które należy przytoczyć w ich obronie.
- (20) Do celów przygotowania obrony kontakty między podejrzanymi lub oskarżonymi a ich obrońcą, związane bezpośrednio z jakimkolwiek przesłuchaniem lub składaniem wyjaśnień w trakcie postępowania, lub ze złożeniem odwołania lub innych wniosków proceduralnych, takich jak wnioski o zwolnienie za kaucją, powinny być tłumaczone ustnie, w przypadku gdy jest to konieczne w celu zagwarantowania rzetelności postępowania.
- (21) Państwa członkowskie powinny zapewnić procedurę lub mechanizm sprawdzający, czy podejrzani lub oskarżeni mówią w języku postępowania karnego i czy go rozumieją oraz czy potrzebują pomocy tłumacza ustnego. Taka procedura lub mechanizm oznacza, że właściwe organy sprawdzają w każdy właściwy sposób, w tym konsultując się z podejrzanymi lub oskarżonymi, czy mówią oni w języku postępowania karnego i czy go rozumieją oraz czy potrzebują pomocy tłumacza ustnego.
- (22) Zgodnie z niniejszą dyrektywą należy zapewnić tłumaczenie ustne i tłumaczenie pisemne w języku ojczystym podejrzanych lub oskarżonych lub w jakimkolwiek innym języku, którym mówią lub który rozumieją, aby pozwolić im w pełni wykonywać prawo do obrony, oraz w celu zagwarantowania rzetelności postępowania.
- (23) Poszanowanie praw do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego określonych w niniejszej dyrektywie nie powinno naruszać żadnego innego prawa proceduralnego przewidzianego w prawie krajowym.
- (24) Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby można było skontrolować adekwatność zapewnionego tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w przypadku gdy właściwe organy otrzymały uwagi w danej sprawie.
- (25) Podejrzani lub oskarżeni lub osoby objęte postępowaniem służącym wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania powinny mieć prawo do zakwestionowania stwierdzenia braku potrzeby tłumaczenia ustnego, zgodnie z procedurami w prawie krajowym. Prawo to nie oznacza, że państwa członkowskie mają obowiązek ustanowienia odrębnego mechanizmu lub procedury skarg, za pomocą której można zakwestionować takie stwierdzenie, oraz nie powinno mieć wpływu na terminy mające zastosowanie do wykonania europejskiego nakazu aresztowania.
- (26) W przypadku stwierdzenia, że jakość tłumaczenia ustnego jest niewystarczająca do zapewnienia prawa do rzetelnego procesu sądowego, właściwe organy powinny mieć możliwość zmiany ustanowionego tłumacza ustnego.
- (27) U podstaw właściwego wymierzania sprawiedliwości leży obowiązek poświęcenia uwagi podejrzanym lub oskarżonym znajdującym się w potencjalnie niekorzystnym położeniu, w szczególności z powodu jakichkolwiek upośledzeń fizycznych wpływających na ich zdolność do skutecznego porozumiewania się. Prokuratura, organy ścigania i organy sądowe powinny zatem zapewnić, aby osoby te były w stanie skutecznie wykonywać prawa przewidziane w niniejszej dyrektywie, na przykład uwzględniając wszelkie potencjalne słabości mające wpływ na zdolność tych osób do śledzenia postępowania i do wyrażania się, oraz podejmując odpowiednie kroki w celu zapewnienia, aby prawa te zostały zagwarantowane.
- (28) Wykorzystując wideokonferencję do celów tłumaczenia ustnego na odległość, właściwe organy powinny móc opierać się na narzędziach opracowywanych w kontekście europejskiej e-sprawiedliwości (na przykład na informacjach o sądach posiadających sprzęt do wideokonferencji lub instrukcje obsługi do niego).
- (29) Niniejszą dyrektywę należy ocenić w świetle zdobytych doświadczeń praktycznych. W stosownych przypadkach należy ją zmienić, tak, aby ulepszyć ustanowione przez nią gwarancje.

- (30) Zagwarantowanie rzetelności postępowania wymaga, aby istotne dokumenty, lub przynajmniej stosowne ich części, były przetłumaczone dla podejrzanych lub oskarżonych zgodnie z niniejszą dyrektywą. Niektóre dokumenty, takie jak wszelkie orzeczenia o pozbawieniu danej osoby wolności, każdy zarzut lub akt oskarżenia oraz każdy wyrok, powinny zawsze być uważane za istotne do tego celu i dlatego należy je przetłumaczyć. Właściwe organy państw członkowskich powinny podjąć decyzję – z własnej inicjatywy lub na wniosek podejrzanych lub oskarżonych lub ich obrońcy – jakie inne dokumenty są istotne dla zagwarantowania rzetelności postępowania i powinny zatem również zostać przetłumaczone.
- (31) Państwa członkowskie powinny ułatwić dostęp do krajowych baz danych tłumaczy prawnych pisemnych i ustnych, w przypadku gdy takie bazy istnieją. W tym kontekście należy zwrócić szczególną uwagę na cel, jakim jest zapewnienie dostępu do istniejących baz danych za pośrednictwem portalu e-sprawiedliwość, jak zaplanowano w wieloletnim planie działania dotyczącym europejskiej e-sprawiedliwości 2009-2013 z dnia 27 listopada 2008 r. ⁽¹⁾.
- (32) Niniejsza dyrektywa powinna ustanawiać minimalne zasady. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość rozszerzenia praw określonych w niniejszej dyrektywie, aby zapewnić wyższy poziom ochrony również w sytuacjach nieprzewidzianych wyraźnie w niniejszej dyrektywie. Poziom ochrony nigdy nie powinien być niższy niż poziom wynikający ze standardów EKPC lub Karty, zgodnie z ich wykładnią zawartą w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka lub Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
- (33) Przepisy niniejszej dyrektywy, które odpowiadają prawom gwarantowanym na mocy EKPC oraz Karty powinny być interpretowane i wdrażane w sposób spójny z tymi prawami, zgodnie z ich wykładnią zawartą w stosownym orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
- (34) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, a mianowicie ustanowienie wspólnych minimalnych zasad, nie może być osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na jego rozmiary i skutki
- możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodne z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (35) Zgodnie z art. 3 Protokołu (nr 21) w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, te dwa państwa członkowskie powiadomiły o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszej dyrektywy.
- (36) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu (nr 22) w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy i nie jest nią związana ani jej nie stosuje,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Przedmiot i zakres

1. Niniejsza dyrektywa ustanawia zasady dotyczące prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym oraz w postępowaniu służącym wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania.
2. Prawo, o którym mowa w ust. 1, ma zastosowanie do osób od chwili, gdy właściwe organy danego państwa członkowskiego poinformują je, za pomocą oficjalnego powiadomienia lub w inny sposób, że są one podejrzane lub oskarżone o popełnienie przestępstwa, do czasu zakończenia postępowania rozumianego jako ostateczne ustalenie tego, czy popełniły one przestępstwo, w tym, w stosownych przypadkach, wydania wyroku lub rozpatrzenia wszelkich odwołań.
3. W przypadku gdy prawo państwa członkowskiego przewiduje nakładanie kar w odniesieniu do drobnych przestępstw przez organ inny niż sąd właściwy w sprawach karnych, a od nałożenia takiej kary można się odwołać do takiego sądu, niniejsza dyrektywa ma zastosowanie jedynie do postępowania przed tym sądem w wyniku takiego odwołania.

⁽¹⁾ Dz.U. C 75 z 31.3.2009, s. 1.

4. Niniejsza dyrektywa nie ma wpływu na prawo krajowe dotyczące obecności obrońcy w którejkolwiek fazie postępowania karnego, ani też na prawo krajowe dotyczące prawa podejrzanego lub oskarżonego do dostępu do dokumentów w postępowaniu karnym.

Artykuł 2

Prawo do tłumaczenia ustnego

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby podejrzanym lub oskarżonym, którzy nie mówią w języku danego postępowania karnego lub go nie rozumieją, zapewniono niezwłocznie tłumaczenie ustne podczas postępowania karnego przed organami śledczymi i sądowymi, w tym również podczas przesłuchania przez policję, wszystkich rozpraw sądowych oraz wszelkich niezbędnych posiedzeń.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby tam, gdzie to konieczne w celu zagwarantowania rzetelności postępowania, dostępne było tłumaczenie ustne kontaktów między podejrzanymi lub oskarżonymi a ich obrońcą, związanych bezpośrednio z jakimkolwiek przesłuchaniem lub składaniem wyjaśnień podczas postępowania lub ze złożeniem odwołania lub innych wniosków proceduralnych.

3. Prawo do tłumaczenia ustnego na mocy ust. 1 i 2 obejmuje również odpowiednią pomoc osobom z upośledzeniem słuchu lub mowy.

4. Państwa członkowskie zapewniają procedurę lub mechanizm sprawdzający, czy podejrzeni lub oskarżeni mówią w języku postępowania karnego i czy go rozumieją oraz czy potrzebują pomocy tłumacza ustnego.

5. Państwa członkowskie zapewniają, aby zgodnie z procedurami w prawie krajowym podejrzeni lub oskarżeni mieli prawo do zakwestionowania decyzji stwierdzającej brak potrzeby tłumaczenia ustnego, a kiedy tłumaczenie ustne zostało zapewnione – możliwość złożenia skargi, że jakoś tłumaczenia ustnego jest niewystarczająca, aby zagwarantować rzetelność postępowania.

6. W stosownych przypadkach można skorzystać z takich technologii komunikacyjnych jak wideokonferencje, telefon lub Internet, chyba że fizyczna obecność tłumacza ustnego jest wymagana w celu zagwarantowania rzetelności postępowania.

7. W postępowaniu służącym wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania wykonujące nakaz państwo członkowskie zapewnia, aby jego właściwe organy zapewniły osobom

objętym takim postępowaniem, które nie mówią w języku postępowania lub go nie rozumieją, tłumaczenie ustne zgodnie z niniejszym artykułem.

8. Tłumaczenie ustne zapewnione na mocy niniejszego artykułu musi mieć jakość wystarczającą do zagwarantowania rzetelności postępowania, w szczególności poprzez zapewnienie, aby podejrzeni lub oskarżeni zrozumieli zarzuty i dowody przeciwko nim oraz byli w stanie wykonywać swoje prawo do obrony.

Artykuł 3

Prawo do tłumaczenia pisemnego istotnych dokumentów

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby podejrzanym lub oskarżonym, którzy nie rozumieją języka danego postępowania karnego, zapewniono w rozsądnym terminie tłumaczenie pisemne wszystkich dokumentów istotnych dla zapewnienia ich zdolności do wykonywania swojego prawa do obrony oraz do zagwarantowania rzetelności postępowania.

2. Istotne dokumenty obejmują wszelkie orzeczenia o pozbawieniu danej osoby wolności, każdy zarzut lub akt oskarżenia oraz każdy wyrok.

3. Właściwe organy decydują w każdej sprawie, czy jakiegokolwiek inne dokumenty mają istotny charakter. Podejrzeni lub oskarżeni, lub ich obrońca mogą przedstawić uzasadniony wniosek w tym zakresie.

4. Nie ma wymogu tłumaczenia fragmentów istotnych dokumentów, które nie mają znaczenia do celów umożliwienia zrozumienia przez podejrzanym lub oskarżonym zarzutów i dowodów przeciwko nim.

5. Państwa członkowskie zapewniają, aby zgodnie z procedurami w prawie krajowym podejrzeni lub oskarżeni mieli prawo do zakwestionowania decyzji stwierdzającej brak potrzeby tłumaczenia dokumentów lub ich fragmentów, a kiedy tłumaczenie pisemne zostało zapewnione – możliwość złożenia skargi, że jakoś tłumaczenia jest niewystarczająca, aby zagwarantować rzetelność postępowania.

6. W postępowaniu służącym wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania wykonujące nakaz państwo członkowskie zapewnia, aby jego właściwe organy zapewniły każdej osobie objętej tym postępowaniem, która nie rozumie języka, w którym sporządzono europejski nakaz aresztowania lub na który przetłumaczono go w wydającym państwie członkowskim, tłumaczenie pisemne tego dokumentu.

7. W drodze wyjątku od zasad ogólnych ustanowionych w ust. 1, 2, 3 i 6, zamiast tłumaczenia pisemnego można przedstawić tłumaczenie ustne lub streszczenie ustne istotnych dokumentów, pod warunkiem że takie tłumaczenie ustne lub streszczenie ustne pozostaje bez uszczerbku dla rzetelności postępowania.

8. Każde zrzeczenie się prawa do tłumaczenia pisemnego dokumentów, o których mowa w niniejszym artykule, następuje pod warunkiem, że podejrzani lub oskarżeni otrzymali uprzednią poradę prawną lub w inny sposób uzyskali pełną wiedzę na temat konsekwencji takiego zrzeczenia się tego prawa oraz że zrzeczenie się było jednoznaczne i dobrowolne.

9. Tłumaczenie pisemne zapewnione na mocy niniejszego artykułu musi mieć jakość wystarczającą do zagwarantowania rzetelności postępowania, w szczególności poprzez zapewnienie, aby podejrzani lub oskarżeni rozumieli zarzuty i dowody przeciwko nim i byli w stanie wykonywać swoje prawo do obrony.

Artykuł 4

Koszty tłumaczenia ustnego i pisemnego

Państwa członkowskie ponoszą koszty tłumaczenia ustnego i pisemnego wynikające ze stosowania art. 2 i 3, niezależnie od wyniku postępowania.

Artykuł 5

Jakość tłumaczenia ustnego i pisemnego

1. Państwa członkowskie podejmują konkretne środki w celu zapewnienia, aby tłumaczenie ustne i tłumaczenie pisemne miało jakość wymaganą na mocy art. 2 ust. 8 i art. 3 ust. 9.

2. Aby wspierać adekwatność tłumaczenia ustnego i pisemnego oraz skuteczny dostęp do niego, państwa członkowskie podejmują starania w celu stworzenia rejestru lub rejestrów niezależnych tłumaczy pisemnych i tłumaczy ustnych, którzy posiadają odpowiednie kwalifikacje. Po utworzeniu taki rejestr lub rejestry są udostępniane, w stosownych przypadkach, obrońcy i stosownym organom.

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby tłumacze ustni i tłumacze pisemni mieli obowiązek zachowania poufności w odniesieniu do tłumaczeń ustnych i tłumaczeń pisemnych dokonywanych na mocy niniejszej dyrektywy.

Artykuł 6

Szkolenia

Bez uszczerbku dla niezależności sądów oraz różnic w organizacji sądownictwa w Unii, państwa członkowskie powinny zwrócić się do podmiotów odpowiedzialnych za szkolenie sędziów, prokuratorów i pracowników wymiaru sprawiedliwości uczestniczących w postępowaniach karnych o zwracanie szczególnej uwagi na swoiste cechy porozumiewania się z udziałem tłumacza ustnego, tak by zapewnić jego sprawny i skuteczny przebieg.

Artykuł 7

Prowadzenie rejestru

Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku przesłuchań podejrzanych lub oskarżonych lub składania przez nich wyjaśnień, prowadzonych przez organ śledczy lub sądowiczy z udziałem tłumacza ustnego zgodnie z art. 2, w przypadku zapewnienia tłumaczenia ustnego lub streszczenia ustnego istotnych dokumentów w obecności takiego organu zgodnie z art. 3 ust. 7, lub w przypadku gdy osoba zrzekła się prawa do tłumaczenia zgodnie z art. 3 ust. 8, zostanie odnotowane, że zdarzenia te miały miejsce, korzystając z procedury rejestracji, zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego.

Artykuł 8

Niezmnieszenie poziomu ochrony

Żaden z przepisów niniejszej dyrektywy nie może być rozumiany jako ograniczający lub uchylający jakiegokolwiek prawa i gwarancje proceduralne zapewnione na mocy Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, innych stosownych przepisów prawa międzynarodowego lub prawa któregośkolwiek państwa członkowskiego, które zapewnia wyższy poziom ochrony.

Artykuł 9

Transpozycja

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do zapewnienia zgodności z przepisami niniejszej dyrektywy do dnia 27 października 2013 r.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst tych środków.

3. Środki przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez państwa członkowskie.

Artykuł 10

Sprawozdanie

Do dnia 27 października 2014 r. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie oceniające, w jakim zakresie państwa członkowskie podjęły niezbędne środki w celu zapewnienia zgodności z niniejszą dyrektywą, a sprawozdaniu temu w razie potrzeby towarzyszą wnioski ustawodawcze.

Artykuł 11

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

*Artykuł 12***Adresaci**

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Strasburgu dnia 20 października 2010 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

J. BUZEK
Przewodniczący

W imieniu Rady

O. CHASTEL
Przewodniczący
